

پرنام خدا

آسیب شناسی روانی و کودکان استثنایی

کتابچه جمع بندی و مرور سریع
شامل درس نامه های نکته محور کنکوری
در قالب جداول و نمودارهای طبقه بندی شده
جهت شناسایی و یادآوری مفاهیم پایه و پرتکرار

مقدمه ناشر

سال کنکور از آن سال‌هاست که آدم کرورکرور کتاب و جزوه می‌خرد و خروارخروار آن‌ها را به کمدی، زیرتختی یا کناری روانه می‌کند. شاید شما هم بارها پیش از خریدن کتاب، از خودتان قول گرفته باشید که خیلی زود تکلیف کتاب‌های نخوانده قبلی را مشخص کنید و باز هم نکرده‌اید، اما این بار فرق می‌کند. کتابچه‌های روان‌آموز نه برای قفسه و کتابخانه شما و نه حتی برای کیف و کوله‌تان طراحی شده‌اند؛ جای این کتاب‌ها در جیب شماست! کتابچه هم‌پای لحظه‌های کوتاه بلااستفاده و رفیق مرورهای مداوم و مستمر است. همه آن‌چه که یک داوطلب کنکور برای جمع‌بندی می‌خواهد در این کتاب‌ها گنجانده شده است تا با طرح‌ریزی دوره‌های تثبیت و یادگیری عمیق، خیالتان از بازیابی دقیق اطلاعات راحت شود. این رده جدید از محصولات روان‌آموز حاصل تلاش تیم تولیدمحتوا و توسعه محصول ماست که همه توان خود را به کار گرفتند تا این کتاب‌ها در مناسب‌ترین زمان و به کامل‌ترین شکل روانه برنامه مطالعاتی شما شوند. همان‌طور که گفتیم، توجه داشته باشید که کتابچه‌ها مخصوص مرور و مناسب کسانی است که پیش از این کتاب‌های مرجع یا کتاب‌های جامع روان‌آموز را خوانده‌اند و با مفاهیم اصلی آشنا هستند. شکل و شمایل نموداری و جدول‌محور این کتاب‌ها با ارائه مهم‌ترین نکات و اصلی‌ترین موضوعات تمام منابع اصلی کنکور، در عین خلاصه بودن آن، درس خواندن را سهل و لذت‌بخش می‌کند. به عنوان سخن آخر امیدواریم این رده کاربردی محصول، مقبول نظرتان افتد و در فراگیری علم شگفت‌انگیز روانشناسی و موفقیت در مسیره‌های پیش‌رو به یاریتان آید. مثل همیشه پذیرای نقدها، نظرات و پیشنهادات شما هستیم و معتقدیم این هنوز شروع معبری است که بیش از یک دهه پیش، پیمودن آن را آغاز کردیم.

مشاوره بروکا

برای سردرگم نبودنتان در سال مهم کنکور، مشاورین پلتفرم بروکا، آماده‌اند تا مثل یک رفیق با تجربه کنارتان باشند.

مشاوره SOS

برای پاسخ دادن به سؤالاتان در سریع‌ترین زمان ممکن، طرح مشاوره رایگان اس‌اواس همه روزه در حال اجراست.

کتاب‌های مرجع

برای غنی‌تر کردن کتاب‌خانه‌تان، در فروشگاه روان‌آموز عناوین مختلفی از کتاب‌های مرجع را با تخفیفات ویژه موجود کرده‌ایم.

کتاب‌های جامع

برای کمک به مطالعه بهینه‌تان، کتاب‌های جامع روان‌آموز با پوشش‌دهی بالا، انتخاب هوشمندانه‌ای هستند.

کلاس‌های جامع

برای فهمیدن نکته‌های ویژه‌هایی که می‌خوانید و لذت بردن از طعم شیرین یادگیری، کلاس‌های روان‌آموز پیشنهاد ماست.

کلاس‌های نکته و تست

برای آمادگی پیش از کنکور، هیچ‌چیز اندازه بررسی نکته‌به‌نکته تست‌های سال‌های قبل مؤثر نیست؛ روندی که در کلاس‌های نکته و تستمان انجام می‌شود.

کارگاه‌های آموزشی

برای انتقال نکات مهم طی مسیر، دلتان به روان‌آموز گرم باشد. با کارگاه‌های آموزشی هیچ چیزی از قلمتان نمی‌افتد.

فلش کارت‌های نارنگی

برای زنده کردن زمان‌های مرده‌تان هم راهکار داریم. فلش‌کارت‌های نارنگی قطره قطره جمع می‌شود، وانگهی رتبهٔ برتر می‌سازد.

استیکرهای اختصاصی

برای اهمیتی که به روح و روان کنکوری‌ها می‌دهیم، استیکرهای روانشناسی زیبایی تولید کرده‌ایم.

آزمون‌های آزمایشی جامع

برای سنجش خودتان بین رقبا، شناخت نقاط قوت و ضعف و تجربهٔ شرایط مشابه کنکور، آزمون‌های آزمایشی جامع ما امتحانشان را پس داده‌اند.

پوسترهای آموزشی

برای مرور، جمع‌بندی و استفادهٔ مفید از حافظهٔ تصویری، جای پوسترهای آموزشی روان‌آموز روی دیوار اتاقتان خالی است.

خلاصه‌های الکترونیک

برای صرفه‌جویی در منابع مالی و زمان، به جای شما مطالب مهم را خلاصه‌نویسی کرده‌ایم و در اختیارتان گذاشته‌ایم.

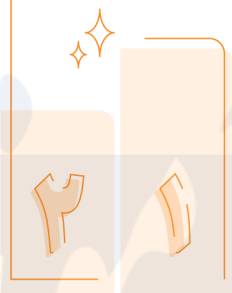
برای ثبت سفارش و کسب اطلاعات بیشتر این QR code را اسکن کنید.

ستاره‌ها

بیش از ۹۰۰ رتبه تک رقمی و دورقمی

در کنکور ارشد و دکتری روانشناسی

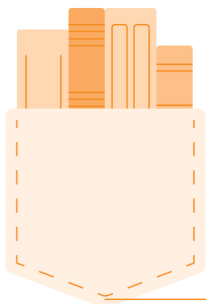

داستان ما و ستاره‌های روان‌آموز، قصه‌ امروز و دیروز نیست؛ داستان ۱۲ سال هم‌نشینی است. از همان سال‌هایی که روان‌آموز تازه جان گرفته بود تا اکنون که درخت تنومند وجودش به شکر خدا، هر سال پربارتر از قبل و آسمانش درخشان‌تر از پیش می‌شود. در تمام این ایام ما هر آن‌چه در چنته داشته‌ایم را بر این دایره ریخته‌ایم؛ شما نیز هر آن‌چه به کازتان می‌آید را بردارید و به پیش روید که درخشش حاصل تلاش‌های شماست.

برای دیدن لیست کامل این رتبه‌ها، QR code
مقابل را اسکن کنید.

منابع

- بارلو، دیوید اچ و دیوراند، وی مارک (۱۴۰۲). *آسیب‌شناسی روانی*. ترجمه: مهرداد فیروزبخت. تهران: انتشارات رسا.
- بولاند، رابرت و وردوین، مارسیا ال (۱۴۰۲). *خلاصه روان‌پزشکی کاپلان و سادوک*، ویراست دوازدهم. ترجمه: فرزین رضاعی. تهران: انتشارات ارجمند.
- حسن‌پور، حانیه سادات (۱۴۰۳). *روانشناسی کودکان استثنایی*. تهران: انتشارات روان‌آموز.
- خجوی، زینب (۱۴۰۳). *آسیب‌شناسی روانی*. تهران: انتشارات روان‌آموز.
- گنجی، مهدی (۱۴۰۲). *آسیب‌شناسی کودک و نوجوان: براساس DSM-5-TR*. تهران: نشر ساوالان.

درصد تطابق‌ها

اساسی‌ترین ویژگی در مورد منابعی که برای آمادگی در آزمون‌های سراسری و شرکت در کنکور از آن‌ها استفاده می‌کنید چیست؟ میزان پوشش‌دهی تست‌ها، یعنی چند درصد سؤالات کنکور با مطالعه کتابی خاص قابل پاسخ‌گویی بوده است. ما معتقدیم کتاب خوب باید آمار و ارقام خوبی هم داشته باشد و بتواند در بحران‌ها تا حد ممکن قابل اتکا باشد؛ در همین راستا، هر سال آمار و مستندات میزان پوشش‌دهی کتاب‌های روان‌آموز را با دقت فراوان مشخص نموده و به صورت عمومی منتشر می‌کنیم تا مخاطبین آگاه نیز با بررسی و تفحص در این باب بتوانند بهترین انتخاب را از میان گزینه‌های موجود داشته باشند.

شما هم اگر مایلید درصد‌های تطابق کتاب‌های جامع ما را همراه با فایل تحلیل کنکور سال‌های گذشته مشاهده کنید، کافیست QR code مقابل را اسکن کنید تا به صفحهٔ مربوطه در سایتمان هدایت شوید.

هفت

۱۱	فصل ۱: ناپهنجاری و اختلالات روانی
۱۷	فصل ۲: اختلالات اضطرابی
۲۴	فصل ۳: اختلالات وسواسی-اجباری و اختلالات مرتبط
۲۹	فصل ۴: اختلالات مرتبط با تروما و استرس
۳۶	فصل ۵: اختلالات خلقی
۴۶	فصل ۶: اختلالات سایکوتیک
۵۵	فصل ۷: اختلالات خوردن و خوراک
۵۹	فصل ۸: اختلالات شخصیت
۶۹	فصل ۹: اختلالات سوماتیک سمپتوم
۷۴	فصل ۱۰: اختلالات گسستگی
۷۸	فصل ۱۱: اختلالات خواب و بیداری
۸۷	فصل ۱۲: اختلالات و انحرافات جنسی
۹۲	فصل ۱۳: اختلالات اعتیادی و مرتبط با مواد
۹۶	فصل ۱۴: اختلالات عصبی-شناختی
۱۰۱	فصل ۱۵: کودکان تیزهوش و استثنایی
۱۰۶	فصل ۱۶: معلولیت ذهنی
۱۱۹	فصل ۱۷: اختلالات حرکتی و ارتباطی
۱۲۶	فصل ۱۸: ناپینایی و ناشنوایی

- فصل ۱۹: اختلالات یادگیری خاص ۱۳۳
- فصل ۲۰: اختلال کمبود توجه-بیش‌فعالی و اوتیسم ۱۳۸
- فصل ۲۱: اختلالات اخلاص گرانه، سلوک و کنترل تکانه ۱۴۳
- فصل ۲۲: اختلالات دفعی ۱۴۷
- فصل ۲۳: اختلالات روانی کودکان ۱۴۸
- فصل ۲۴: نظریات روان‌درمانی ۱۵۱

روز و شب، سیاه و سفید، گرم و سرد؛ همه چیز این جهان مکمل
آفریده شده، کتاب‌های روان آموز هم!

یگانگی متضادها، اصلی است که بر پایه آن کتابچه‌ها را با تفاوت‌های
بارز به عنوان مکملی بر کتاب‌های جامع نگاشتیم. تعامل بین محتوا
و صورت ارائه آن در این دو محصول، به نحوی است که تعادل
متناسبی بین فراگیری و به‌خاطر سپاری دانش در شما ایجاد می‌کند.
پس همان‌گونه که از دل شب روز می‌دمد و در پس روز، شب به
وقوع می‌نشیند، کتابچه روان آموز نیز از ژرفای کتاب جامع متولد شده
و ختم آن است.

چالش من و کتابچه: با یک تصویر جالب، به ما نشان دهید
عجیب‌ترین جایی که کتابچه شما را همراهی کرده، کجا بوده
است؛ تصویر آن موقعیت را با تگ کردن صفحه روان آموز
(@ravanamooz_team) در اینستاگرام خود منتشر کنید و ۱۰۰ هزار

تومان جایزه بگیرید!

نابهنجاری و اختلالات روانی

آسیب شناسی روانی: مطالعه علمی اختلالات روانی

اختلال روانی یک سندروم از لحاظ بالینی مهم است که چند معیار تشخیصی دارد:

در بحث مطالعه اختلالات روانی بر چند مورد تأکید می‌شود:

- توصیف بالینی
- سبب شناسی
- درمان

توصیف بالینی اختلال

- ۱. اولین گام شرح‌دادن مشکل فعلی و علت مراجعه است.
- ۲. میزان شیوع = موارد جدید تشخیص داده شده + موارد قدیم
- ۳. میزان بروز = موارد جدید تشخیص داده شده
- ۴. سیر اختلال
- مزمن، دوره‌ای، محدود
- ۵. پیش آگهی
- ۶. سن بیمار

سبب شناسی

مدل روان‌شناختی اختلالات روانی

باور به اینکه علل روان‌شناختی منجر به شکل‌گیری اختلالات روانی می‌شوند.

مدل پزشکی اختلالات روانی

باور به اینکه اختلالات روانی، علت فیزیکی دارند (فرضیهٔ سوماتوژنیک) که تبعات این مدل تقلیل‌گرایی زیستی و استیگما بود.

رویکردهای روان‌شناختی به اختلالات روانی

رویکرد روان‌پویایی: بنیان‌گذار آن زیگموند فروید است که شخصیت را به سه بخش کلی تقسیم کرد:

نهاد

- پیرو اصل لذت و اجتناب از درد، منبع غرایز و لیبیدو که از بدو تولد وجود دارد.
- منبع اصلی انرژی روانی
- هدف آن رهایی از تنش از طریق فرایند اولیه تفکر است.

خود

- پیرو اصل واقعیت
- مدیرکل شخصیت (میانجی‌گر بین id، super ego و واقعیت)
- شامل دو بخش است:
 ۱. شناخت یا همان فرایند تفکر ثانوی (بخش هشیار)
 ۲. مکانیسم‌های دفاعی (بخش ناهشیار) و رؤیاسازی توسط ego کنترل می‌شود.

فراخود

- عمل بر مبنای مقررات رفتاری آموخته‌شده از والدین در کودکی
- شکل‌گیری در ۶-۵ سالگی (بعد از حل تعارض ادیپی)
- شامل دو بخش است:
 ۱. وجدان
 ۲. خود آرمانی

تعارض بین این سه بخش ایجادکننده اضطراب است.

اضطراب اخلاقی	اضطراب روان‌رنجور	اضطراب عینی
ناشی از تعارض id و superego	ناشی از تعارض id و ego	ناشی از خطرات واقعی در زندگی است.

نکته

اضطراب — هشدار به ego — راه‌اندازی مکانیسم‌های دفاعی

دفاع‌های پخته: سرکوب، شوخی، والایش

دفاع‌های سطح بالا: همانندسازی، جابه‌جایی، توجیه عقلی واکنش وارونه

دفاع‌های ابتدایی: انکار، فرافکنی، واپس‌روی

مراحل رشد روانی-جنسی از دیدگاه فروید

- **دهانی:** از تولد تا ۱۸ ماهگی ادامه دارد. در این دوره صرفاً نهاد وجود دارد. اصلی‌ترین تعارض این مرحله، گرفتن کودک از شیر است.
- **مقعدی:** مهم‌ترین تعارض این مرحله آموزش استفاده از توالت است که کشمکش قدرت بین کودک و والدین است.
- **فالیک:** شکل‌گیری عقدهٔ ادیپ و در نتیجهٔ آن اضطراب اختگی که منجر به همانندسازی با سوپر ایگو والد هم‌جنس خواهد شد.
- **نهفتگی:** فقدان گزینهٔ جنسی، ارتباط با افراد هم‌جنس و والایش این گزینه.
- **تناسلی:** والایش گرایش به صورت فعالیت‌های جامعه‌پسند.

رویکرد رفتارگرایی

باور به اینکه نابهنجاری‌های رفتاری آموخته می‌شود. رویکرد رفتارگرایی بر دو اصل کلی استوار است:

۱. شرطی‌سازی کلاسیک که در آن یادگیری از طریق تداعی‌های بین دو محرک اتفاق می‌افتد.
۲. شرطی‌سازی کنشگر که در آن یادگیری در اثر پیامدهایی که به دنبال رفتار می‌آید، اتفاق می‌افتد.

رویکرد شناخت‌گرایی

- پرترف‌دارترین رویکرد روان‌شناختی است. در این رویکرد علت بروز مشکلات روانی، شکل‌گیری باورها، شناخت‌ها و افکار غیرمنطقی است که در آن تلاش می‌شود با شناسایی این افکار و به چالش کشیدن آن‌ها، این افکار با افکار درست جایگزین شوند.

رویکرد انسان‌گرایی

مفاهیم کلی که رویکرد انسان‌گرایی بر آن تأکید دارند:

۱. به وجود آوردن معنا در زندگی
۲. اعتقاد به داشتن حق انتخاب در زندگی (مخالفت با جبرگرایی)

۳. تأکید بر خودشکوفایی (به فعل در آوردن استعداد‌های بالقوه)

آبراهام مزلو

پدر معنوی روانشناسی انسان‌گرا
به وجود آورندهٔ هرم نیازها که از نیازهای کمبود شروع، و به نیازهای رشد خودشکوفایی (هستی) ختم می‌شود.
خودشکوفایی را یک انگیزهٔ فطری می‌دانست.

کارل راجرز

- به وجود آورندهٔ درمان مراجع‌محور (فضای درمانی صمیمی و حمایتگر با عناصر اصلی همدلی، توجه مثبت نامشروط و خلوص)
- معتقد است: بیماری روانی، از فاصلهٔ زیاد بین خودانگاره و خود ایدئال به وجود می‌آید.

رویکرد وجودگرایی

بنیان‌گذار آن رولومی است. مفاهیم اصلی رویکرد وجودگرایی:

۱. تأکید بر داشتن حق انتخاب در زندگی و پذیرش مسئولیت ناشی از انتخاب‌های خود
۲. ایجاد معنا در زندگی
۳. اصیل بودن و عمل طبق سرشت واقعی خود

چند معیار برای تشخیص ناپهنجاری

- انحراف از هنجارهای آماری
- انحراف از هنجارهای تعیین‌شده توسط جامعه و فرهنگ
- دیدگاه مرضی (وجود نشانه، مبنی بر داشتن ناپهنجاری محسوب می‌شود و نبود نشانه، مبنی بر

- بهنجاری محسوب می‌شود.
- دیدگاه آرمانی‌نگر (جامعه یک الگوی فرضی برای بهنجاری بودن تعیین می‌کند که سلامت یا عدم سلامت روان افراد جامعه در قیاس با آن سنجیده می‌شود).
- سازش با توقعات خود یا دیگران

علل رفتار نابهنجار

علل فرهنگی-اجتماعی

علل سایکولوژیک

علل بیولوژیک

نکته

دیدگاه زیستی-روانی-اجتماعی (biopsychosocial) عنوان می‌کند که ترکیب هر سه عامل زیستی، روانی و اجتماعی در شکل‌گیری اختلالات روانی یا پیشگیری از آن‌ها نقش دارند.

نکته - معروف‌ترین مدل در دیدگاه زیستی-روانی-اجتماعی، مدل دیاتز-استرس است.

اختلال روانی = استرس سایکولوژیک + آمادگی زیستی یا بیولوژیک

طبقه‌بندی اختلالات روانی

اولین کسی که سیستم طبقه‌بندی و تشخیص اختلالات روانی را به وجود آورد، امیل کریپلن بود. به همین دلیل او را پدر DSM می‌دانند.

انواع طبقه‌بندی

مقوله‌ای

- براساس حضور یا عدم حضور یک ویژگی است. هر مقوله با تعدادی ویژگی مشخص می‌شود که وجود هر یک لازم و مجموع آن‌ها کافی است. زیر مقوله‌ها باید خصایص مقوله‌های بالاتر را داشته باشند.
- موارد مرزی نادر یا صفر است.
- اعضای یک مقوله باید متجانس باشند.

ابعادی

- طبقه‌بندی براساس کمیت یا فراوانی ویژگی است.
- موارد مرزی و زیر آستانه‌ای وجود دارند.

ریخت‌شناسی

- طبقه‌بندی براساس تعداد کافی از چند ویژگی اصلی.
- مستلزم وجود همهٔ ویژگی‌ها نیست؛ بلکه باید تعداد کافی از چند ویژگی وجود داشته باشد.
- موارد مرزی وجود دارد.
- طبقه‌ها می‌توانند نامتجانس باشند.
- لازم نیست زیر مقوله‌ها ویژگی‌های مقولهٔ بالاتر را داشته باشد.

غیر بیمارشناختی

- براساس یک نظریه، پژوهش علمی و یا نظام‌های جزئی به طبقه‌بندی می‌پردازد.

- DSM-5 براساس نظام طبقه‌بندی مقوله است؛ اما گام‌هایی را برای نزدیک شدن به سیستم طبقه‌بندی ابعادی برداشته است.
- ازجمله انتقادات وارد بر DSM این است که توصیفی است. (توضیحی نیست.) یعنی فقط سمپتوم‌ها را توصیف می‌کند و توضیحی در مورد علت شکل‌گیری اختلالات در یک چهارچوب کلی نمی‌دهد. (رویکرد غیرنظری دارد.)